

УДК 378.091.12-051:004:005.336.2

Морзе Наталія Вікторівна

член-кореспондент НАПН України, професор, доктор педагогічних наук, проректор з інформатизації навчально-наукової та управлінської діяльності

Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна

ORCID ID 0000-0003-3477-9254

n.morze@kubg.edu.ua

Буйницька Оксана Петрівна

доцент, кандидат педагогічних наук, завідувач НДЛ інформатизації освіти

Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна

ORCID ID 0000-0002-3611-2114

o.buinytska@kubg.edu.ua

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ – КЛЮЧОВА ВИМОГА ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Анотація. У статті проаналізовано одну з основних умов забезпечення якості вищої освіти відповідно із системою внутрішніх стандартів забезпечення якості ESG (European quality assurance standards and guidelines) – підвищення ІК-компетентності науково-педагогічних працівників ВНЗ. Описано реалізовану у Київському університеті імені Бориса Грінченка модульну систему підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників. Особлива увага приділяється опису системи підвищення рівня сформованості ІК-компетентності, як однієї з ключових компетентностей сучасного викладача. Система підвищення кваліфікації, що базується на заснуванні змішаного навчання і технологій «перевернутого класу», формувального оцінювання, інноваційних педагогічних та ІК технологій за спеціально розробленим змістовим модулем «Інформаційно-комунікаційні технології» дозволяє науково-педагогічним працівникам якісно опанувати сучасні ІКТ і педагогічні технології для подальшого їх застосування у наданні освітніх послуг і розробці відкритого якісного навчального контенту й відкритого освітнього е-середовища, доступного студенту у будь-який зручний для нього час, що суттєво підвищить якість освітнього процесу.

Ключові слова: якість освітнього процесу; європейські стандарти ESG; корпоративний стандарт ІК-компетентності; підвищення кваліфікації; змістовий модуль «ІКТ».

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Освіта нині є дзеркалом соціальних та інших відносин, що об'єктивно існують у суспільстві. Саме тому, вона має адекватно відображати і задовольняти потреби суспільства. Сучасний ринок праці потребує підготовлених конкурентоспроможних випускників, здатних постійно навчатися, адаптуватися до ринкових перетворень, удосконалювати кваліфікацію, мати навички ХХІ століття. У звіті про майбутнє професій, зробленому на Всесвітньому економічному форумі в Давосі, представлено список навичок, які будуть найбільш потрібними на ринку праці через три роки [1]. Прогнозується, що на піку кар'єри будуть фахівці, які володіють такими навичками.

- Комплексне багаторівневе розв'язування проблем (Complex problem solving).
- Критичне мислення (Critical thinking).
- Креативність у широкому сенсі (Creativity).
- Уміння управляти людьми (People management).
- Взаємодія з людьми (Coordinating with others).
- Емоційний інтелект (Emotional intelligence).

- Формування власної думки і прийняття рішень (Judgment and decision-making).
- Клієнтоорієнтованість (Service orientation).
- Уміння вести переговори (Negotiation).
- Когнітивна гнучкість (Cognitive flexibility).

Постійне оволодіння новими знаннями, ефективне застосування мобільних і хмарних технологій, електронна комунікація та колаборація – є обов'язковими вимогами до тих, хто хоче йти в ногу з часом і бути успішним. Саме тому перед сучасними університетами постав виклик щодо змін у традиційній системі освіти, забезпечення громадян рівним доступом до освіти на всіх її рівнях, підвищення практичної інноваційної складової в освітньому процесі відповідно до запитів інформаційного суспільства. Реальним кроком у розв'язанні проблеми забезпечення якості підготовки майбутніх фахівців є створення відкритого інформаційно-освітнього е-середовища сучасного університету, яке сприятиме підвищенню інноваційності, ефективності, продуктивності освітньої системи. Необхідною і достатньою умовою створення й розвитку в університеті відкритого інформаційно-освітнього е-середовища є формування ІК-компетентності студентів і науково-педагогічних працівників. Сучасні викладачі мають бути здатні допомогти студентам використовувати ІКТ для того, щоб успішно співпрацювати, комплексно розв'язувати багаторівневі завдання, ставати «мейкерами» й інноваторами у відповідній галузі. Професійність викладачів є однією з вагомих умов забезпечення якості освіти. Саме тому актуальною є проблема професійного розвитку науково-педагогічних працівників сучасного університету, формування у них сучасних життєвих та ІК-компетентностей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інтеграція системи освіти України у світовий освітній простір загалом, відповідно до умов Болонського процесу зокрема, досліджувалася у працях українських науковців В. П. Андрущенко, В. Ю. Бикова, І. А. Зязюна, В. Г. Кременя, В. І. Лугового, В. О. Огнев'юка та ін.

Дослідженню різних аспектів інформатизації освітньої галузі задля підвищення її якості, моделюванню середовища відкритої освіти, упровадженню ІКТ в освітніх системах присвячені роботи як українських, так і зарубіжних науковців, зокрема В. Ю. Бикова, А. М. Гуржія, О. Г. Глазунової, М. І. Жалдака, Т. І. Коваль, С. Г. Литвинової, А. Ф. Манако, Н. В. Морзе, Л. Ф. Панченко, С. А. Ракова, С. О. Семерікова, О. В. Співаковського, О. М. Спіріна, Є. М. Смирнової-Трибульської, Т. Liyoshi, V. Kumar, M. Cusumano, A. Fox, R. Griffith, A. Shakeabubator, N. Sultan, E. Tuncay, L. Vaquero та ін.

Аналіз наукових джерел та освітньої практики засвідчує, що недостатньо розробленими є питання професійного розвитку і запровадження системи підвищення мотивації науково-педагогічних працівників університетів задля зміни традиційної системи навчання на практико-орієнтовану, побудовану на використанні сучасних інноваційних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Мета статті. З огляду на це, метою статті є опис системи підвищення рівня сформованості ІК-компетентності науково-педагогічних працівників сучасного університету, та їх мотивації до впровадження інноваційних педагогічних технологій та технологій Веб 2.0 і Веб 3.0.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У забезпеченні якості освітнього процесу вищого навчального закладу вирішальною є роль викладача. Відповідно до внутрішніх стандартів забезпечення якості [2, с. 26-27] сучасні університети мають забезпечити формування і розвиток професійної компетентності викладачів, застосовувати прозорі процеси розвитку

персоналу. Відповідно до Закону про вищу освіту система забезпечення якості освітньої діяльності і система внутрішнього забезпечення якості передбачає створення необхідних і достатніх умов для забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних і наукових кадрів, а також щорічне їх оцінювання і створення відповідної системи, яка б сприяла оновленню й розширенню їхніх знань, формуванню нових професійних компетентностей, засвоєнню інноваційних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій, що передбачає індивідуалізацію навчального процесу, запровадження електронного навчання тощо [3]. Види, форми та організація такого навчання і підвищення кваліфікації визначаються безпосередньо навчальними закладами.

2.1. Організація системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників в Університеті Грінченка

Основними принципами підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (НПП) в Університеті Грінченка є, насамперед, відповідність європейським та корпоративним стандартам якості освіти, а отже:

- науковість, системність, інноваційність;
- інтеграція, безперервність, наступність;
- індивідуалізація і диференціація;
- самоорганізація і самоконтроль.

Підвищення кваліфікації має довгостроковий характер, відбувається впродовж дії контракту НПП, триває щорічно впродовж навчального року. Програма підвищення кваліфікації НПП містить обов'язкову і варіативну складові (рис. 1).

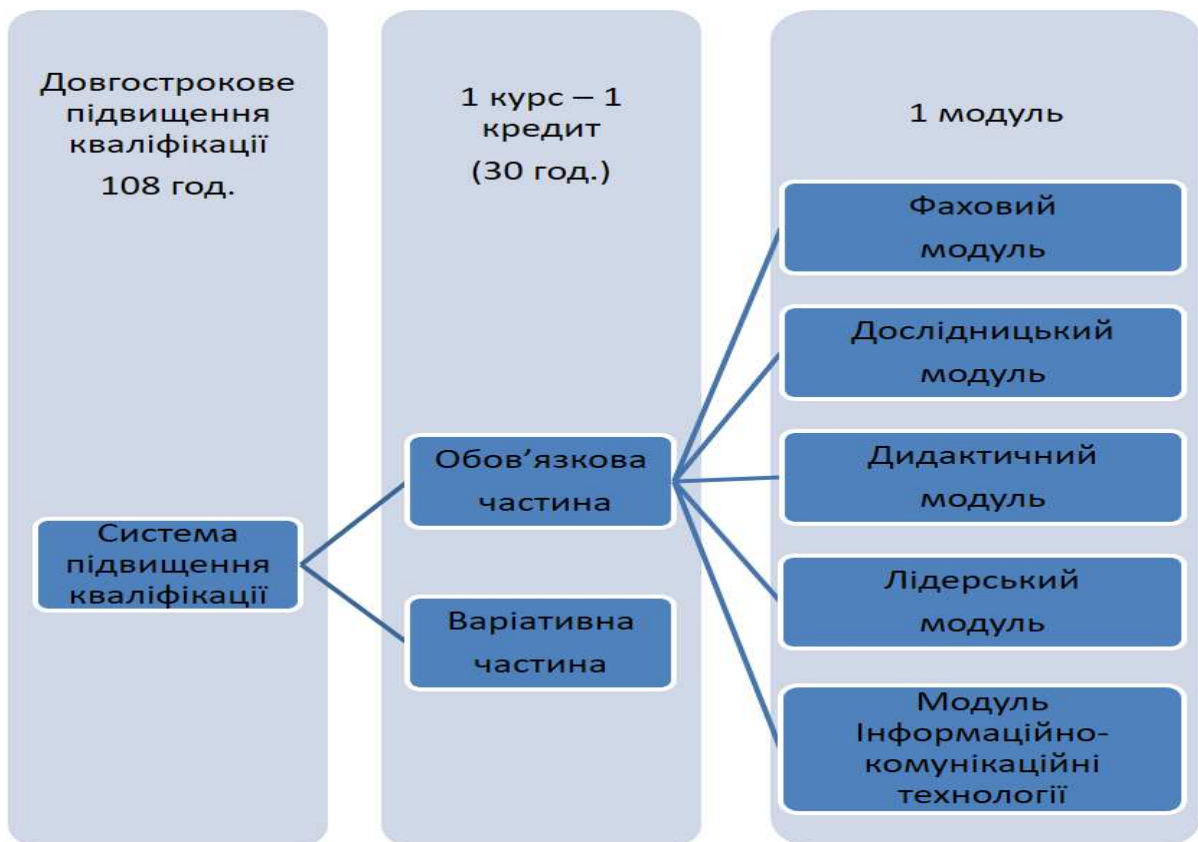

Рис. 1. Схема системи підвищення кваліфікації

Обов'язкова частина спрямована на розвиток ключових компетентностей: фахової, дидактичної, дослідницької, лідерської, інформаційно-комунікаційної; варіативна – передбачає розвиток інших компетентностей, які обираються за власним бажанням НПП.

Підвищення кваліфікації за фаховим модулем може відбуватися за такими видами як стажування, навчання за професійними програмами ПК, у закладах, які мають ліцензії на здійснення відповідного виду діяльності, захист дисертаційного дослідження. Інші чотири модулі забезпечуються університетом.

Зміст дослідницького модуля орієнтований на розвиток дослідницької компетентності викладача з урахуванням філософських, освітологічних, педагогічних і методологічних положень, що сприяють усвідомленню сучасних підходів до наукових досліджень в освіті. Базується на андрагогічних принципах навчання з урахуванням індивідуальних потреб викладачів.

Програма дидактичного модуля орієнтована на виконання загальнонаукових, філософських, психолого-педагогічних та науково-педагогічних, теоретичних і практичних досліджень, що враховують сучасний стан розвитку дидактики вищої школи, орієнтують на актуальні питання імплементації в освітній процес вищої школи положень компетентнісного підходу, вивчення й узагальнення наявного педагогічного досвіду в окресленій галузі з проєкцією на подальший професійно-педагогічний розвиток і сталий рух у науковій кар'єрі. Передбачає лекції, семінари-практикуми, індивідуальну роботу, практичну підготовку з використанням активних форм проведення занять на засадах партнерської взаємодії.

Програма лідерського модуля має прикладний характер з професійною орієнтацією на теорію і практику освітнього лідерства. Реалізується у тренінгових групах з використанням методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності й стимулювання інтересу до навчання.

Програма змістового модуля «Інформаційно-комунікаційні технології» – це прикладна програма з професійною орієнтацією підвищення кваліфікації викладачів. Передбачає застосування тренінгових методик, базується на використанні методу проєктів, формувального оцінювання, результатом навчання якого має бути створений власний навчальний проєкт певної теми (лекції) за дисциплінами викладання, або проєкт майбутнього електронного навчального курсу (ЕНК) за зазначеним стандартом, захист яких відбувається за певними критеріями за участі двох опонентів.

2.2. Змістовий модуль «Інформаційно-комунікаційні технології»

Зупинимось детальніше на організації, проведенні та результатах підвищення кваліфікації НПП за змістовим модулем «Інформаційно-комунікаційні технології» (ЗМ «ІКТ»).

Програмним результатом навчання за ЗМ «ІКТ» є формування і розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності науково-педагогічних працівників університету.

Завданнями програми підвищення кваліфікації за цим модулем є:

- розвинути загальні уявлення про шляхи і перспективи інформатизації в галузі освіти;
- розвинути здатність і відчуття необхідності до постійної самоосвіти і самовдосконалення, застосування інноваційних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій і сервісів Веб 2.0-3.0 в освітньому процесі.

Навчання НПП здійснюється за двома рівнями – базовий і творчий (високий).

Результатом навчання є формування програмних компетентностей – загальних і фахових (рис. 2).

Рис. 2. Програмні компетентності за ЗМ «ІКТ»

Навчання за програмою високого рівня забезпечить:

- здатність оцінювати якість використання інноваційних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій у впровадженні формального, неформального та інформального навчання;
- здатність описувати і прогнозувати освітні тренди залежно від розвитку ІКТ;
- уміння визначати й порівнювати шляхи і методи використання ІКТ залежно від освітніх завдань;
- уміння проектувати освітню політику сучасного навчального закладу, що базується на системному підході використання ІКТ;
- уміння ефективно застосовувати інноваційні педагогічні та ІК технології у освітньому процесі;
- уміння проектувати систему організації самостійної роботи студентів, зокрема на основі використання ІКТ, сервісів Веб 2.0-3.0 та проектної методики;
- уміння застосовувати Інтернет-сервіси та ІК технології для формування у студентів навичок ХХІ століття;
- уміння створювати навчальні е-ресурси різного формату і здатність аргументувати шляхи і методи їх використання залежно від освітньої мети;
- здатність інтегрувати інформаційно-комунікаційні технології в освітній процес;
- уміння проектувати критерії оцінювання якості створених навчальних е-ресурсів різного формату;

- уміння поєднувати під час створення електронних навчальних ресурсів можливості сучасних LMS та сучасних сервісів Веб 2.0-3.0 залежно від особливостей стилів навчання студентів;
- уміння використовувати різні Інтернет-сервіси для здійснення ефективної комунікації та співробітництва;
- уміння застосовувати Інтернет-сервіси для розв’язування завдань ефективної комунікації і співробітництва у змішаному навчанні;
- уміння застосовувати Інтернет-сервіси для розв’язування завдань формульовального оцінювання у змішаному навчанні.

Основні підходи до навчання за ЗМ «ІКТ» і система оцінювання представлені на рис. 3.

Основні підходи до навчання	навчання за допомогою майстер-класів
	тренінгові методики
	метод проектів
	формульовальне оцінювання
	змішане навчання
	технологія "перевернутого класу"
	самостійне навчання
Система оцінювання	практика
	самооцінювання
	оцінювання результатів проектно-ї діяльності
	рубрики для оцінювання всіх складових навчального проекту
	захист навчально-го проекту за участі двох опонентів

Рис. 3. Основні підходи до навчання й оцінювання ЗМ «ІКТ»

Програмними результатами навчання для базового і творчого рівнів є:

- готовність проводити лекційні, семінарські, практичні, лабораторні заняття на основі поєднання інноваційних педагогічних та ІТ технологій, змішаного навчання і технологій «перевернутого класу»;
- здатність організувати ефективну самостійну роботу студентів, зокрема на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій та сервісів Веб 2.0, проектно-ї методики і формування навичок 21 століття, технології «перевернутого класу»;
- здатність добирати форми, методи та інструменти оцінювання навчальних досягнень студентів;
- готовність розробляти відкриті навчальні е-ресурси;
- можливість інтегрувати інформаційно-комунікаційні технології в освітній процес.

Змістовий модуль «ІКТ» розрахований на 30 годин, серед яких на проведення практичних занять, майстер-класів відводиться 10 год., на самостійну роботу – 18 год. та 2 год. на підсумковий модульний контроль. Структура ЗМ «ІКТ» представлена в табл. 1.

Таблиця 1

Структура змістового модуля «ІКТ»

Назви тем ЗМ	Кількість годин			
	Всього	ПЗ	МК	СР
Сучасні освітні тренди та шляхи впровадження в освітній процес інноваційних та інформаційно-комунікаційних технологій.	4	2	-	2
Змішане навчання. Технологія «перевернутого класу». Технології е-навчання. Ресурси для створення е-контенту та критерії його оцінювання	6	2	-	4
Навички XXI століття. Інтернет сервіси та ІК технології ефективної комунікації	6	2	-	4
Інтернет-сервіси та ІК технології ефективної співпраці	6	2	-	4
Інтернет-сервіси та ІК технології для формуального оцінювання	6	2	-	4
Підсумковий контроль: захист проекту	2		2	
Разом за змістовим модулем 1	30	10	2	18

Викладання ЗМ «ІКТ» забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа).

Під час змішаного навчання використовуються навчальні е-ресурси до модуля та розроблений повноцінний сертифікований ЕНК за темою модуля (<http://e-learning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=2596>).

ЕНК «Змістовий модуль «ІКТ» розроблений в системі е-навчання Університету Грінченка, що реалізована у LMS MOODLE. Завдяки написаному додатковому модулю «Електронний деканат» у системі е-навчання реалізовано можливість моніторингу освітнього процесу в університеті.

Основними характеристиками ЕНК є структурованість навчально-методичних матеріалів, логіка вивчення, чіткий графік виконання завдань, налагоджена система інтерактивної взаємодії учасників освітнього процесу, якісно виконані навчальні матеріали, що дозволяють набути компетентностей, задекларованих у робочій програмі, система контролю й оцінювання виконання всіх видів навчальної діяльності.

ЕНК має уніфіковану структуру, затверджену Вченою радою Університету Положенням про ЕНК: порядок створення, сертифікації та використання у системі е-навчання КУБГ (рис. 4) та налічує понад 75 окремих ресурсів, які дають змогу НПП ознайомитись з технологіями е-навчання, сервісами та технологіями ефективної співпраці, комунікації, формуального оцінювання тощо.

2.3. Експериментальне навчання за ЗМ «ІКТ»

До участі у підвищенні кваліфікації для здобуття творчого (високого) рівня запрошувались НПП, які мають сертифікат про підвищення кваліфікації «Використання ІКТ у навчальному процесі: 2-й рівень ІК-компетентностей викладача», а також професори, завідувачі, заступники, директори / декани та проректори. Із бажаних формувались групи (10-15 осіб). Кожна з груп займалася по шість годин упродовж двох днів з тренером.

До захисту власного проекту допускалися НПП, які надіслали в систему е-навчання всі десять виконаних завдань для практичних і самостійних робіт і набрали 35-40 балів.

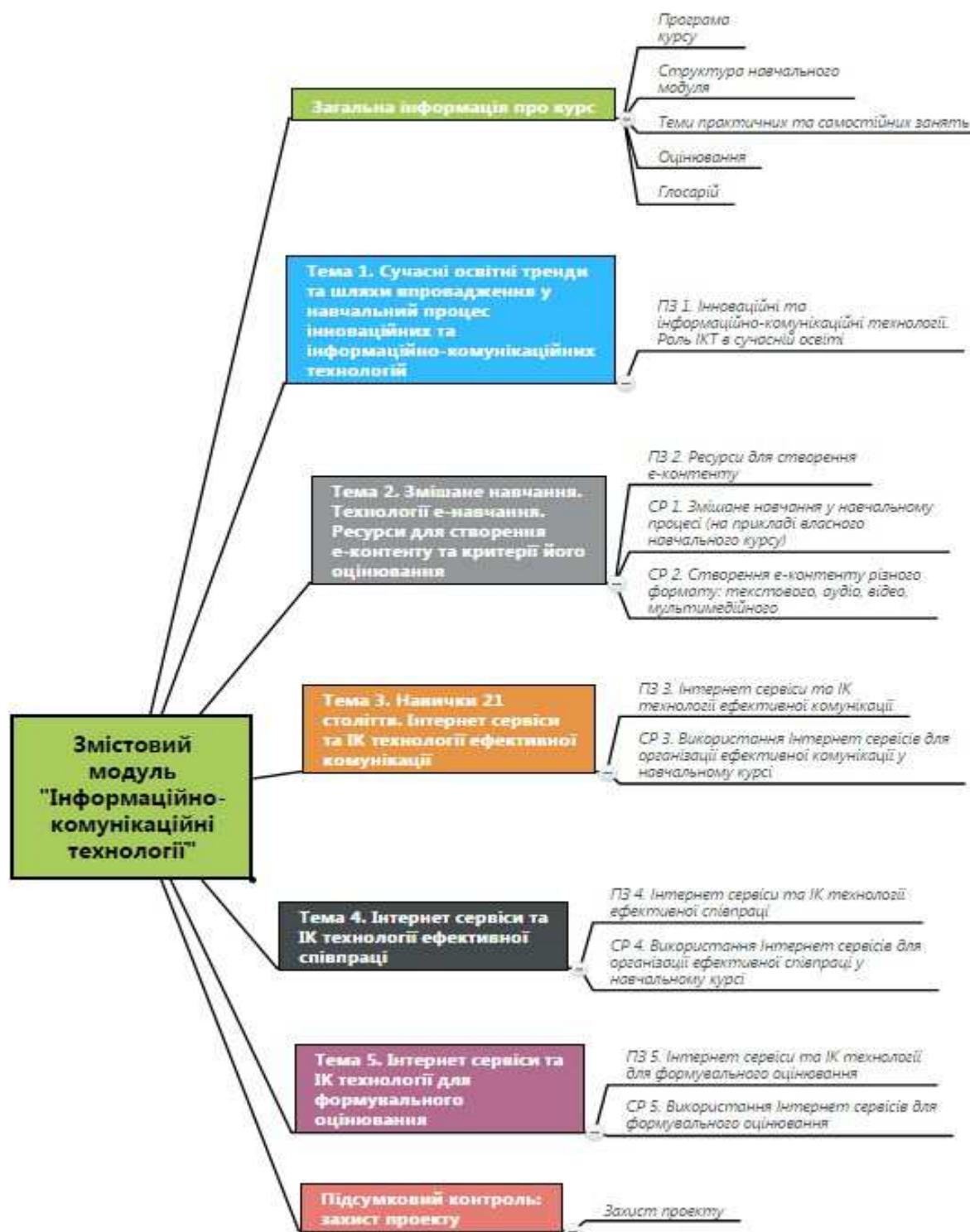

Рис. 4. Структура ЕНК «Змістовий модуль «ІКТ» в системі е-навчання Moodle

Розробка і захист підсумкового навчального проекту певної теми (лекції) чи проект майбутнього ЕНК оцінювався у 60 балів, відповідно до кількості балів, що виділяється на підсумковий контроль. Загальна кількість набраних балів за модуль становить – 100 балів.

Під час опанування модуля учасники курсів мали можливість ознайомитися зі світовими освітніми трендами, серед яких 3D друк, вбудовані системи та

робототехніка, що запроваджені в Університеті Грінченка. Огляд ресурсів створення е-контенту включав: особливості використання віртуальних дошок, сервісів створення інфографіки, ментальних карт, підготовки дидактичних матеріалів, презентацій, публікацій тощо. У темі Інтернет-сервіси та ІК технології ефективної комунікації та співпраці було розглянуто ресурси Blogger, Skype, Hangouts, Google класи, Google, Google документи, Вебінари, Вікі-технології, Соціальні мережі та інші, які нині є досить популярними. Особливої уваги було приділено моніторингу результатів навчання, що є обов'язковим компонентом освітнього процесу, а саме застосуванню формувального оцінювання. Учасникам було запропоновано сучасні інструменти оцінювання, які допомагають викладачу чітко сформулювати освітні задачі, організувати відповідно до цього свою роботу, а також зробити студента суб'єктом освітньої й оцінювальної діяльності.

Результати навчання викладачів за ЗМ «ІКТ» (табл. 2) вказують на високу зацікавленість НПП матеріалами змістового модуля й бажанням їх опанувати.

Таблиця 2

Результати проходження ЗМ «ІКТ»

Оцінка за шкалою ECTS	Шкала балів за видами діяльності	Результати успішності, %
A	90–100	70
B	82–89	13
C	75–81	7
D	69–74	0
E	60–68	10

Для отримання зворотного зв'язку з учасниками занять і з метою вдосконалення ЗМ «ІКТ» було проведено он-лайн опитування.

40% респондентів зазначили, що потрібно приділяти більше часу на виконання практичних завдань, оскільки самостійно важко розбиратися з новими сервісами та технологіями. Разом з тим, 71% – рекомендують даний модуль проходити своїм колегам, оскільки він є корисним і містить важливий матеріал.

Найважливішими темами, учасниками визначено:

- ресурси для організації ефективної співпраці – 77%;
- ресурси для організації ефективної комунікації – 74%;
- ресурси для створення е-контенту – 63%;
- інструменти для запровадження методів і засобів формувального оцінювання – 62%;
- формування навичок ХХІ ст., використання проектної діяльності, застосування системи дистанційного навчання – 40%.

Учасники ЗМ «ІКТ» відзначили його актуальність і доцільність, залишили позитивні відгуки від проходження занять.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Якість освітньої діяльності університету залежить від наявності висококваліфікованих науково-педагогічних працівників, здатних самонавчатися, вдосконалюватися та навчати студентів оволодівати ключовими навичками успішних людей. Саме тому університетам необхідно створювати необхідні й достатні умови для професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Організація постійно діючої

модульної системи підвищення кваліфікації НПП є однією з ключових умов. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників забезпечує потреби освітньої галузі у кваліфікованих високопрофесійних кадрах, здатних компетентно і відповідально виконувати фахові завдання, сприяти інноваційним процесам в освіті, упроваджувати новітні технології у навчальний процес.

Результатом навчання підвищення кваліфікації за змістовим модулем «Інформаційно-комунікаційні технології» є формування і розвиток ІК-компетентності НПП університету, завдяки якій викладачі підготовлені до проведення лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять на основі поєднання інноваційних педагогічних та ІК технологій, мають можливість використовувати моделі змішаного навчання й технологію «перевернутого класу», організувати ефективну самостійну роботу студентів, зокрема на основі використання ІКТ і проектної методики, формувати навички 21 століття, добирати форми, методи та інструменти оцінювання навчальних досягнень студентів, розробляти відкриті навчальні е-ресурси тощо.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у залученні до опанування ЗМ «ІКТ» не лише усіх працівників університету, а запровадження модуля для ОКР «Магістр» і в системі підвищення кваліфікації для освітян м. Києва та України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Радник, *Програма "Навички-2020"*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.radnyk.org/prohrama-navychky-2020.html>. Дата звернення: Лют.23, 2017.
- [2] *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*. Київ, Україна: CS Ltd., 2015.
- [3] Верховна Рада України. (2014, Квіт.16). Закон № 1556-VII, Про вищу освіту України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
- [4] Київський університет імені Бориса Грінченка. *Положення про ПК та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://kubg.edu.ua/phocadownload/Nauka/stajuvannia/polozhennya_pidvyschennya2015.pdf.
- [5] N. Morze, O. Buinytska, V. Hrytseliak. "Implementation of corporate standards of ICT competence – guarantee qualitative open electronic environment of the university", in *IT tools - Good Practice of Effective Use in Education: Monograph*, Katowice, Cieszyn, 2015, pp. 41-61.
- [6] Н. Морзе, та О. Буйницька, "Як сформувати ІК-компетентність сучасного магістра", *Педагогічна освіта. Теорія і практика. Психологія. Педагогіка*, №24, ст. 10-19, 2015.
- [7] Н. Морзе, О. Буйницька, та А. Кочарян. "ІК-компетентність викладачів і студентів як шлях до формування інформаційного освітнього середовища університету", у *Компетентнісно зорієнтована освіта: якісні виміри: Колективна монографія*, Огнев'юк В. О., Ред. Київ, Україна: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015, с.151-196.
- [8] Головань М. С., "Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду", *Вища освіта України*, № 3, с. 23-30, 2008.

Матеріал надійшов до редакції 11.05.2017 р.

ПОВЫШЕНИЕ УРОВНЯ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИХ РАБОТНИКОВ – КЛЮЧЕВОЕ ТРЕБОВАНИЕ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

Морзе Наталья Викторовна

член-корреспондент АПН Украины, профессор, доктор педагогических наук, проректор по информатизации учебно-научной и управленческой деятельности Киевский университет имени Бориса Гринченко, г. Киев, Украина

ORCID ID 0000-0003-3477-9254

n.morze@kubg.edu.ua

Буйницькая Оксана Петровна

доцент, кандидат педагогических наук, заведующий НИЛ информатизации образования

Киевский университет имени Бориса Гринченко, г. Киев, Украина.

ORCID ID 0000-0002-3611-2114

o.buinytska@kubg.edu.ua

Аннотация. В статье проанализировано одно из основных условий обеспечения качества высшего образования в соответствии с системой внутренних стандартов качества ESG (European quality assurance standards and guidelines) – повышение ИК-компетентности научно-педагогических работников вузов. Описана реализованная в Киевском университете имени Бориса Гринченко модульная система повышения квалификации научно-педагогических работников. Особое внимание уделяется описанию системы повышения уровня формирования ИК-компетентности, как одной из ключевых компетентностей современного преподавателя. Система повышения квалификации, которая базируется на использовании смешанного обучения и технологий «перевернутого класса», формирующего оценивания, инновационных педагогических и ИК технологий по специально разработанному содержательному модулю «Информационно-коммуникационные технологии» позволяет научно-педагогическим работникам качественно освоить современные ИКТ и педагогические технологии для дальнейшего их применения при предоставлении образовательных услуг и разработке открытого качественного учебного контента, а также открытой образовательной э-среды, доступных студенту в любое удобное для него время, что существенно повышает качество образовательного процесса.

Ключевые слова: качество образовательного процесса; европейские стандарты ESG; корпоративный стандарт ИК-компетентности; повышение квалификации; содержательный модуль «ИКТ».

**RAISING INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
COMPETENCE OF SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL EMPLOYEES - A KEY
REQUIREMENT OF THE QUALITY OF EDUCATIONAL PROCESS**

Nataliia V. Morze

Ph.D., Doctor of Pedagogical Sciences,

Professor, Corresponding Member of National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Vice-Rector on Informational Technologies

Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine

ORCID ID 0000-0003-3477-9254

n.morze@kubg.edu.ua

Oksana P. Buinytska

Ph.D. in Pedagogy, Associate Professor, Deputy Head of IT in Education Laboratory

Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine

ORCID ID 0000-0002-3611-2114

o.buinytska@kubg.edu.ua

Abstract. In the article it was analyzed one of the basic conditions of providing the quality of higher education according to the system of internal quality assurance standards ESG (European quality assurance standards and guidelines) to increase the ICT competence of scientific-pedagogical staff of the University. It was described the modular system of training for scientific and pedagogical staff of the Borys Grinchenko Kyiv University. Special attention is paid to the description of the system of raising the level of formation the ICT competence as one of the key competences of the modern teacher. The system of professional development, which is based on creating mixed studying and technology of "flipped classroom", formative assessment, innovative educational and ICT technologies according to the specially designed informative module "Informational and communication technologies", which allows scientific-pedagogical staff to use modern ICT and educational technologies effectively for their further applying in the provision of educational services and the development of quality of open educational content and open

educational e-environment available to the student at any convenient time, which will significantly improve the quality of the educational process.

Keywords: quality of educational process; ESG European standards; corporate standard of ICT competencies; professional development; informative module of "ICT".

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Radnyk. Program "Skills-2020" [Online]. Available: <http://www.radnyk.org/prohrama-navychky-2020.html>. [Accessed: 23- Feb- 2017]. (in Ukrainian).
- [2] *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*. – K.: CS Ltd., 2015. – 32 p.. (in English).
- [3] Law on Higher Education of Ukraine from 16.04.2014, № 1556-VII. [Online]. Available: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (in Ukrainian).
- [4] The provisions on training, teaching, and training of teaching staff of higher education institutions. [Online]. Available: http://kubg.edu.ua/phocadownload/Nauka/stajuvannia/polozhennya_pidvyschennya2015.pdf (in Ukrainian).
- [5] N. Morze, O. Buinytska, B. Hrytseliak, "Implementation of corporate standards of ICT competence – guarantee qualitative open electronic environment of the university", in *IT tools - Good Practice of Effective Use in Education: Monograph*, Katowice, Cieszyn, 2015, pp. 41-61.(in English).
- [6] N. Morze, O. Buinytska. How to form ICT competence of modern master. *Teacher education. Theory and Practice. Psychology. Pedagogy*. vol. 24, 2015, pp. 10-19. (in Ukrainian).
- [7] N. Morze, O. Buinytska and A. Kocharyan, ICT-competence of teachers and students as a way to form informational educational environment of the University, *Competency-Oriented Higher Education: quality measurement*, Ogneviuk V.O., Khoruzha L.L. and others, Kyiv, BGKU, 2015. (in Ukrainian).
- [8] Holovan M.S., "The competence and expertise, experience theory, the theory of experience" in *Higher education of Ukraine*, vol. 3, 2008, pp. 23-30. (in Ukrainian).

